

צעדת ארבעת הימים

אחר שהחלה הצעדה לא היה צורך לקיים דיון בין המפקדים על הנושא: "מהי הגישה הנכונה". אף אותם המפקדים אשר הכירו את החיילים כבעלי יכולת גבוהה — כמסוגלים לעמוד במאמצים עליונים

נים כמסע לילי בן 60 ק"מ — נוכחו לדעת שצעידה בתנאי תחרות, בחום היום, במבנה מכונס על כביש למרחק 40 ק"מ (וזאת במשך ארבעה ימים רצופים) מחייבת הכנה מכוונת.

את הצעידה התחרותית בת ארבעת הימים סיימו 4 קבוצות בלבד, כולן מיחידות שאומנו במכוון לצעדה. כמובטח, הקבוצה אשר נצחה בתחרות הצעידה יצגה את צה"ל בהולנד, ובשובה הביאה אתה מסקנה שיש לפתח נושא זה אף מחוץ לצבא.

שנת 1956 הביאה סוגי משתתפים נוספים למפעל זה. הפעם צעדו גדנ"עים, חיילות, נשים, גברים רבים מעל לגיל הצבא, ואף כעשרה קשישים; מספר החיילים עלה אף הוא כמובן.

לגבי החיילים הצועדים נשאה עדיין הצעידה אופי של תחרות. אולם כל האחרים צעדו ללא כל המרצה של תחרות; רק תנאי אחד הוצג להם: היה עליהם לסיים את צעידתם היומית תוך 10 שעות.

עם תום אותה צעדה נחלקו הדעות לגבי ערכה של הצעידה בתנאי תחרות. השוללים הצביעו על המגבלות הבאות:

- א. נזק גופני לצועדים;
- ב. חוסר יכולתה של היחידה לבצע משימות קרביות, בתום המאמץ;
- ג. העדר כל יופי, מסגרת ורוח ספורטיבית בצעידה הנערכת מתוך מאמץ עליון המוקדש לנצחון. לעומתם הציגו הממליצים על צעדת-תחרות את היתרונות הבאים:

כאשר הוצעה לצ"ח"ל ההשתתפות בצעידת ארבעת הימים, הנערכת בהולנד מדי שנה בשנה, ראו הקוב"ע עם בדבר את ערכה של הצעדה מבחינה צבאית: הכשרת חיילים — מסוגלים לגמוא מרחבי ארץ בזמן מוגבל, לשם ביצוע משימה.

לאור זה הובע אז הרעיון לערוך גם אצלנו צעדה. הרעיון נתקבל, ובשנת 1955 הוחלט על עריכת הצעדה הראשונה, הוצא חוזר ליחידות חיל-הרגלים, המזמינן להרשם להשתתף בצעדה. ההענות היתה מועטה; יחידות ספורות בלבד הביעו נכונותן להשתתף.

כדי לעודד את ההשתתפות, פורסם ברבים, שהצעדה תהיה במתכונת של תחרות, והיחידה הזוכה היא שתציג את צה"ל בהולנד. תנאי התחרות קבעו, שעל כל יחידה לצעוד, במבנה מכונס, למרחק של 40 ק"מ כל יום במשך 4 ימים רצופים, כשהנפל אינו עולה על 10%.

אף שהפיתוי היה חזק, לא רב היה מספר הקבוצות שהשתתפו: 11 קבוצות בלבד שמנו 20 איש כל אחת, נטלו חלק בצעדה.

מחקר קצר בין מפקדיהן של יחידות הצועדים הוכיח על גישה שונה לצעדה. ניתן היה לחלק את גישת המפקדים כדלהלן:

- א. מפקדים הסוברים כי יש ביכולת חייליהם לעמוד במאמץ הצעידה אף אם לא יעברו אימונים מוקדמים ומכוונים;
- ב. מפקדים אשר במסגרת אימוניהם השגרתיים שמו דגש על נושא הצעידה — אולם לא הקצו זמן מיוחד לכך.
- ג. מפקדים אשר כיוונו את אימוני יחידותיהם לקראת התחרות, ואף קבעו שעות אימונים נוספות כדי להכשיר את חייליהם למאמץ הצפוי להם.

מצד הצועדים והן מצד החוזים בהם, ויביא אל המטרה המקווה: הגדלת מספר הצועדים בשבילי הארץ. יש יסוד רב לאמונה, שמסורת הטילים והמסעות, שטופחה בהגנה ובפלמ"ח לפני מלחמת השחרור, ואשר כתוצאה ממנה גדל דור של חיילים המכירים כל שביל — תחזור ותפרח בממדים אשר לא ידענום. טעות היא לחשוב שהעם היהודי הנו, "יושב בית", השואה עם מפעל הצעדה בהולנד תוכיח את ההפך הגמור. בהולנד, הארץ ממנה "נדבקנו" בנושא זה, השתתפו השנה כ-12 אלף צועד — אולם 15 שנות צעדה היו דרושות להם כדי להגיע לאלף וארבע מאות צועד. לעומת זאת הגענו אנו למספר זה כבר בשנה השניה לצעדה ומספרי השתתפות בשנת הצעדה השלישית מורים על כ-5000 צועד, מספר אליו הגיעו ההולנדים לאחר 24 שנות צעדה.

מאחר ומספר המשתתפים שאינם אנשי צבא הולך ורוב, הועלתה השאלה: האם אין הצדקה שארגון המפעל יעשה על-ידי גורמי החינוך הגופני האזרחי במדינה? אולם יוזמי הצעדה איתנים בדעה, שמפעל זה הנו, היה ויהיה ילד טיפוחיו של הצבא. במדינתנו, בה כל העם צבא, חייב הצבא לראות את טיפוח הצעידה כענינו, הגדנ"עים של היום יגיעו תוך שנה שנתים לצבא; האורחים יוצאי הצבא הנם רוב רובו של צבא-המילואים, והצבא, ורק הוא, צריך לתת את דעתו על כושרם לצעוד וידיעתם את הארץ.

קיימת סיבה נוספת, מעשית יותר, לביצוע המפעל ע"י צה"ל דוקא. ארגון צעדה, אשר משתתפים בה אלפי אנשים, מחייב מסגרת ארגונית רבת היקף, וספק אם קיים מוסד היכול לבלוע גלולה כזו. כל צועד יבוא על שכרו בכך שיכיר את הארץ, יהנה מנופה, ויעלה את כושרו הגופני. במידה ויחד דור ספורט הצעדה לכל שכבות הישוב — בה במידה יגבר כושר-ניידותו של צה"ל.

א. מחלקה המסוגלת לעבור 40 ק"מ ליום תוך 4 שעות תהיה מסוגלת ללא ספק, לעבור מרחק זה בקצב איטי יותר ולהשאר בכושר הגבוה מזה של מחלקה שאינה מאומנת כמות.

ב. ישנם מקרים בהם יש חשיבות לעצם התנועה המהירה — מבלי שיהיה צורך לבצע פעולת קרב בסיומה — כגון: בשעת חזרה מפשיטה.

אולם נימוקיהם של השוללים שכנעו. בעקבות דעה זו נקבע התקנון לקראת שנת הצעידה השלישית, לפיו גם יחידות הצבא צעדו שלא בתנאי תחרות; השנה הוגבלו גם אנשי הצבא רק בזמן, כלומר היה עליהם לסיים את הקטע היומי תוך 10 שעות. ההבדל בין צועדי הצבא ליתר הצועדים היה בכך, שמדי יום ביומו, בגמר הצעידה היומית, התמודדו הקבוצות הצבאיות בינו לבין עצמן — כדי לעמוד על רמת כושרן בנושאים טיפוסיים לאחר מאמץ צעידה. הנושאים שנקבעו לתחרות הם: קליעה למטרה, זריקת רימון ומעבר מסלול מכשולים; נוסף לכך נבחנה כל יחידה צבאית בהופעה הנאה, במוראל ובמשטר בעת הצעידה ובחניות. כמובן שבחשבון הסופי התחשבו במספר החיילים הכושלים.

מטרה נוספת הוצבה ע"י יוזמי הצעדה למתמידים בה: הכרת הארץ. רוב המטיילים בארץ אינם הולכים ברגל; רובם נוסעים בכלי רכב. את נוף הארץ אין להכיר מתוך חלון מכונית. הכרת הארץ מתבטאת במגע רגלו של המטייל על כל שביל באשר הוא.

השנה עלו הצועדים מהשפלה לירושלים במספר צירים, כל הדרכים המובילות לבירה המו מצועדים. גתיבי הצעדה עברו בשפלה ובהר, עלו על רכסים ועברו בואדיות, הצו ישובים ותיקים וישובי עולים; בסופה של הצעידה התרכזו כל המשתתפים, ועברו במסע מרוכז ברחובותיה הראשיים של ירושלים. מפעל מסוג זה יגרור אחריו, ללא ספק, התלהבות הן

